

Succes van Alert4U:
laagdrempeligheid

Signaleren doen je samen

Ontwikkelingsachterstanden zo vroeg mogelijk signaleren, dat is het doel van iedereen die met jonge kinderen werkt. Alert4U zorgt ervoor dat kennis gedeeld wordt. Medewerkers van instellingen voor jeugdzorg en opvoedhulp zijn intern begeleider in kinderdagverblijf en peuterspeelzaal. **ASTRID VAN DE WEIJENBERG**

Esmee heeft een korte spanningsboog. Te kort voor haar drie jaar, denken de pedagogisch medewerkers op het kinderdagverblijf waar Esmee drie dagen in de week komt. Bovendien is haar fijne motoriek nog niet erg ontwikkeld. En praten doet ze ook nog niet zo vlot. Moeten wij ons zorgen maken om Esmee, vragen de pedagogisch medewerkers zich af. De medewerkers van kinderdagverblijf De Beemd in Meppel kunnen met die vragen terecht bij de intern begeleider die wekelijks op het kinderdagverblijf komt.

Andere manier van kijken

Bij basisscholen is zo'n intern begeleider, ofwel IB'er, een bekend verschijnsel. (zie ook het artikel 'Zorgvuldig met zorg' in het decembernummer van *Kinderopvang*). Een juf die twijfels heeft over het gedrag van een kind kan de IB'er om advies vragen. Ook voor leerlingen die achterblijven in een

Alert4U, wat is dat?

Extra opvoedexpertise in de kinderopvang is de ondertitel van Alert4U. Kinderen moeten zich op het kinderdagverblijf optimaal kunnen ontwikkelen. Veel kindercentra houden de verschillende ontwikkelingsgebieden daarom nauwgezet in de gaten. Maar soms missen ze de benodigde kennis. Waarom dan niet gebruikmaken van kennis die in de regio aanwezig is bij andere instellingen?

Doelen van Alert4U:

- Stimuleren van professionele aandacht voor de ontwikkeling van jonge kinderen en samenwerking met ouders.
- Versterken van de lokale en landelijke samenwerking tussen kinderopvang en andere opvoedexperts.
- Bundeling van kennis.
- Ondersteunen van goede werkwijzen.

Alert4U is een initiatief van het Kinderopvangfonds. Het is dit voorjaar gestart en loopt door tot 2011. Het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) beschrijft de werkwijze van de *pilots* en inventariseert wat er al bestaat op het gebied van signaleren, begeleiden van jonge kinderen en het samenwerken met ouders. En het Kohnstamm Instituut doet onderzoek naar de effecten van de *pilots*.

Er zijn drie pilots, ofwel samenwerkingsverbanden:

- Partou en MOC 't Kabouterhuis (Amsterdam),
- Speelwerk en Yorneo (Drenthe),
- B4Kids en Cardea (Leiden).

bepaald vakgebied maakt de IB'er een zogenoemd handelingsplan waarmee de juf aan de slag kan.

Sinds kort kent ook de kinderopvang de IB'er. Met steun van het Kinderopvangfonds is er een proef gaande in Amsterdam, Leiden en Drenthe.

Alert4U heet het. Medewerkers in de kinderopvang krijgen steun van collega's van instellingen voor jeugdzorg of opvoedhulp. Zo komt er meer kennis in de kinderopvang en kan de ontwikkeling van jonge kinderen beter in de gaten worden gehouden.

In Drenthe heeft kinderopvangorganisatie Speelwerk, waar De Beemd bij hoort, daarvoor een samenwerking met jeugdzorg Yorneo. Iedere week komt een medewerker van Yorneo meekijken bij De Beemd. Sijke Dijkstra van Yorneo vertelt: 'Op onze medische kinderdagverblijven, MKD's genoemd, is veel ervaring met het werken in groepen én met kinderen met opvallend gedrag. De groepsleiding van de MKD's werkt op dezelfde manier als de groepsleiding in kinderdagverblijven en peuterspeelzalen. Ze kunnen zich dus heel gemakkelijk in elkaar verplaatsen en kennis en ervaring uitwisselen.'

Ander manier van kijken

En dat gebeurt ook bij De Beemd. Karin Vos, pedagogisch medewerker bij De Beemd, is erg blij met de komst van een IB'er. 'Ze komt bij ons op de groepen en kijkt dan vooral naar individuele kinderen, naar kinderen om wie wij ons zorgen maken. Wij zijn zelf ook al heel bewust bezig met het signaleren van ontwikkelingsachterstanden. Door deze *pilot* zijn we ons daar nog bewuster van dan voorheen. Wat de IB'er opmerkt, is dan ook vaak een bevestiging van wat we zelf gezien hebben. Ze heeft er nog geen kinderen uitgepikt die wij niet zelf ook al in het vizier hadden. Toch heeft zo'n IB'er ook een andere manier van kijken. Wij zijn natuurlijk in hoofdzaak bezig om de groep draaiend te houden.

'Wat de IB'er opmerkt, is vaak een bevestiging van wat we zelf gezien hebben'

Daardoor is het niet altijd mogelijk om specifiek naar één kind te kijken.' Het komt ook voor dat de pedagogisch medewerkers wel al extra begeleiding hebben ingezet, maar dat dat weinig resultaat heeft. Karin: 'Dan weet je dat er iets aan de hand is, maar je hebt te weinig kennis om precies te weten wat, en wat je eraan moet doen. Zo is een jongetje met ontwikkelingsachterstanden nu doorgestuurd naar een zogenoemd 3-maandentraject van Yorneo. In een snel tempo kijken ze daar naar alle ontwikkelingsgebieden. Dat dat bestond, was bij ons bijvoorbeeld niet eens bekend.'

Op zo'n moment denkt Karin niet 'gelukkig, dat is van mijn schouders af'. 'Helemaal niet', zegt ze. 'Ik vind het juist interessant om dat te volgen. Je deelt het nu met elkaar. De last ligt niet meer alleen bij ons, maar ook niet volledig bij de IB'er. We doen het samen.' Pedagogisch medewerkers die gewend zijn om met kinderen met moeilijk gedrag te werken, hebben ook heel nuttige ideeën en tips. Karin: 'Zo hebben sommige kinderen baat bij een heel duidelijk overzicht van wat ze die dag kunnen verwachten. Je moet ze veel structuur bieden. Dat kan bijvoorbeeld door het te visualiseren, door foto's op te hangen van de verschillende bezigheden van de dag. Ook hebben we de tip gekregen om kinderen de afspraken te laten herhalen die je met ze maakt. Zo kun je ze er later makkelijker op aanspreken.'

Basisschool

Niet meer wachten totdat het fout gaat op de basisschool, maar eerder ingrijpen. Dat is het doel van Alert4U. Karin: 'Dat betekent niet dat wij een kind meteen een label opplakken. Daar zijn we

heel voorzichtig in. We zien niet een probleem, maar een aandachtspunt. Waar staat het kind? Hoe kunnen we het in zijn ontwikkeling stimuleren?' Dat de IB'er geregeld langs komt, is daarvoor wel een voorwaarde, vindt ze. 'Ze komt nu één keer per week, eens in de twee weken zou ook kunnen. Maar bijvoorbeeld op oproepbasis zou ik heel jammer vinden. Dan ben je de meerwaarde kwijt. Dan is het laagdrempelige eraf, want het gevaar is dat je wacht tot de problemen groot zijn. De tussengroep die we nu bereiken, verlies je. Ik hoop dat het belang van vroegtijdige onderkenning zwaarder zal wegen dan het prijskaartje dat eraan hangt.'

Ook Sijke Dijkstra van Yorneo bevestigt dat het succes van Alert4U ligt in de laagdrempeligheid. 'Als iemand regelmatig zijn gezicht laat zien, is de drempel om iets te vragen laag. Je kunt zo'n IB'er alles vragen. Je kunt aangeven wat je opvalt. Het gaat om tips en trucs. We maken het niet te zwaar. Trainingen zijn natuurlijk prachtig, maar de vertaalslag naar de praktijk van iedere dag is vaak dan toch nog lastig. Dit is een mooi voorbeeld van training *on the job*. De IB'er is iemand die naast je staat, die niet bedreigend is, die uitgaat van wat er goed gaat, die de kracht van mensen zelf benut.' «

Zorgkinderen

Het Jaarcongres *Kinderopvang* op 23 april is geheel gewijd aan het thema zorgkinderen. De inhoud van het congres is mede samengesteld door de projectleider van Alert4U. Meer informatie: zie de agenda en ook www.kinderopvangtotaal.nl (agenda).

Ook in *Management Kinderopvang* is deze maand een artikel over Alert4U te vinden.